

SXEDIO.GA9

26.3.1953: ΤΟ ΑΚΕΛ ΖΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΚΑΡΙΟ ΚΟΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Μόλις ο Μακάριος επέστρεψε στην Κύπρο από το πολυήμερο ταξίδι του σε αραβικές χώρες, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Βρετανία και την Ελλάδα η Αριστερά έσπευσε στις **26** Μαρτίου **1953** και ενόψει της αναμενόμενης νέας Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ να απευθυνθεί και πάλι στον Αρχιεπίσκοπο για να του ζητήσει κοινές εκδηλώσεις για το Κυπριακό για άλλη μια φορά.

Το αίτημα υπέβαλε ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Εζεκίας Παπαϊωάννου ο οποίος είχε γνωρίσει για άλλη μια φορά την άρνηση του Μακαρίου για κοινές εκδηλώσεις τους προηγούμενους μήνες, με αποτέλεσμα ο ίδιος μαζί με τον Κώστα Παρτασίδη, εκλελεγμένο αλλά απολυθέντα δήμαρχο Λεμεσού, να πραγματοποιήσουν μια νέα αποτυχημένη αποστολή στο εξωτερικό (Σεπτέμβρης **1952**).

Η αποτυχία συνίστατο στο γεγονός ότι η αποστολή του ΑΚΕΛ-ΕΑΣ δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει άδεια για να μεταβεί στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών γιατί οι Αμερικανοί αρνήθηκαν να θεωρήσουν τα διαβατήριά τους.

Ωστόσο πήγαν και πάλι στις ανατολικές χώρες όπως είχε γίνει με προηγούμενη αποστολή (Πρεσβεία) της Αριστεράς, όπου και διένειμε ειδική μπροσούρα για διαφώτιση πάνω στο Κυπριακό.

Είπε ο Εζεκίας Παπαϊωάννου (**23.10.1952**) κατά την επιστροφή της πρεσβείας στη Κύπρο:

" Το υπόμνημα του ΕΑΣ, το εικονογραφημένο δελτίο του ΕΑΣ, που στέλλεται σ' όλους τους αντιπροσώπους του ΟΗΕ, στον τύπο και στις προοδευτικές οργανώσεις του εξωτερικού και που περιέχει αδιάσειστα στοιχεία για την Κυπριακή κατάσταση και την απελευθερωτική πάλη του λαού μας, θα βοηθήσουν στη διαφώτιση της παγκόσμιας κοινής κι

επίσημης γνώμης για το Κυπριακό ζήτημα.

Πάνω απ' όλα θ' ακουστεί διάτορη, βροντερή, επιβλητική και υπέροχη η φωνή του κυπριακού λαού την ερχόμενη Κυριακή στη μεγαλειώδη εθnikoαπελευθερωτική εκδρομή στη Λευκωσία. Κάθε ακελιστής, κάθε μαχητής της λευτεριάς ας συμβάλει στο έπακρο των δυνάμεων του για μια συντριπτική επιτυχία αυτής της εκδήλωσης.

Η ακλόνητη εντύπωση που απεκόμισα από το εξωτερικό είναι ότι η προοδευτική ανθρωπότητα ολοένα και πιο αποφασιστικά θα υποστηρίζει τον εντεινόμενο αδιάλλακτο αγώνα του λαού μας για εθνική λευτεριά χωρίς όρους, χωρίς παζαρέματα. Απ' αυτόν τον αγώνα, λοιπόν, που μπορεί και πρέπει ν' αγκαλιάσει όλες τις πατριωτικές δυνάμεις του κυπριακού λαού, ανεξάρτητα από πολιτικές ή άλλες διαφορές σε συνδυασμό με τον απελευθερωτικό αγώνα του ελληνικού λαού, θα εξαρτηθεί η απελευθέρωση μας".

Ενώ ο Μακάριος βρισκόταν στο εξωτερικό η Αριστερά πρόνεινε και πάλι με μια επιστολή σ' αυτόν κοινές εκδηλώσεις με την δεξιά (**23.12.1952**) για την επέτειο του ενωτικού δημοψηφίσματος της **15ης** Ιανουαρίου **1950** αλλά και πάλι δεν υπήρξε καμιά ανταπόκριση.

Ετσι σαν επέστρεφε στην Κύπρο ο Αρχιεπίσκοπος στις **21** Μαρτίου **1953** ο Παπαϊωάννου με μια νέα επιστολή προς αυτόν στις **26** του μήνα ζητούσε τη συνεργασία του ακόμα και εκλογική σύμπραξη για τις επικείμενες Δημοτικές εκλογές που θα γίνονταν τον επόμενο Μάιο.

Στην επιστολή του ο Εζεκίας Παπαϊωάννου αφού του υπενθύμιζε ότι συμφωνούσε ότι η Κύπρος έπρεπε να στραφεί προς όλες τις κατευθύνσεις, όπως ήταν το αίτημα της Αριστεράς και όπως είχε αναφέρει ο Μακάριος στην ομιλία του κατά την επιστροφή του, στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Ιωάννου, στη Λευκωσία πρόσθετε ότι η εκλογική σύμπραξη θα βοηθούσε στη δημιουργία ενιαίου μετώπου.

Ανέφερε ο Εζεκίας Παπαϊωάννου στην επιστολή

του που στάληκε στις παραμονές συνεδρίας του Εθναρχικού Συμβουλίου που θα μελετούσε τόσο το θέμα των εκλογών όσο και τα περαιτέρω διαβήματα της Εθναρχίας ενόψει των συμπερασμάτων του Μακαρίου από το ταξίδι του:

"Προς τον Μακαριώτατον

Αρχιεπίσκοπον Κύπρου

κ. Μακάριον

Αρχιεπισκοποπή,

Μακαριώτατε,

Εκφράζοντες τη σταθερά γραμμή της λαϊκής παράταξέως διερμηνεύοντες τη διακαή επιθυμίαν όλων των πατριωτικών δυνάμεων του τόπου, ενδιαφερόμενοι πρωτίστως διά την εθνικήν υπόθεσιν του υποδούλου λαού μας, επιθυμούμεν όπως εις αυτό το κρίσιμον στάδιον του Κυπριακού αγώνος, σας υποβάλωμεν μερικές απόψεις μας τις οποίες θεωρούμεν ότι ευρίσκονται μακράν πάσης κομματικής σκοπιμότητος.

1. Εχομεν προσέξει ότι εις την τελευταίαν ομιλίαν σας αναγνωρίσατε την ουσιώδη ανάγκην όπως και εις το διεθνές πεδίον ενέργειαι μας και ειδικώς αι ενέργειαι μας προς την κατεύθυνσιν του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, τεθούν επί μιάς ορθής βάσεως. Εις την ομιλίαν σας εδιακηρύξατε, ότι απευθυνόμενοι εις τον ΟΗΕ πρέπει "να απευθυνθώμεν συγχρόνως και προς όλα ανεξαιρέτως τα κράτη- μέλη του Οργανισμού ζητούντες την βοήθειαν και συμπαραστάσιν των" ότι πρέπει "να δεχθώμεν προσφερομένην βοήθειαν υπό οιασδήποτε χείρας".

Ορθή είναι αυτή η αρχή, το επαναλαμβάνομεν μοναδική δι'έναν υπόδουλον λαόν, ο οποίος ανεξαρτήτως εσωτερικών ταξικών διαφορών του έχει πρωτίστως να διεξαγάγη εθνικόν απελευθερωτικόν αγώνα. Προ πολλού έπρεπε να είχε υιοθετηθή αυτή η αρχή, την οποίαν η λαϊκή παράταξις διεκήρυξε, από όλα τα πολιτικά κόμματα και τους πολιτικούς παράγοντες του τόπου. Αυτή την αρχή υιοθέτησαν με επιτυχίαν οι γειτονικοί μας και άλλοι υπόδουλοι λαοί.

2. Εις τον λόγον σας αναφερθήκατε επίσης και εις το πολυθρύλητον πρόβλημα του εσωτερικού μετώπου, επί του οποίου όπως ετονίσατε "κυρίως πρέπει να στηριχθή ο αγώνας μας". Συμφωνούμεν με την διαπίστωσιν σας ότι "τα ρήγματα του λεγομένου εσωτερικού μετώπου, τα οποία δημιουργούν μικροφιλοτιμίας, μικροφιλοδοξίας, κομματικά ή άλλα συμφέροντα και μικρότητες πρέπει να εκλείψουν".

Σύμφωνοι επίσης, το υπογραμμίζομεν με την πλέον δυνατή έμφασιν, ότι διά την στάσιν μας έναντι του εσωτερικού πατριωτικού μετώπου, "θα είμεθα υπόλογοι έναντι της ιστορίας μας" και "κριτές θα μας δικάσουν "οι αγέννητοι, οι νεκροί". Προσθέτομεν μόνον ότι όχι μόνον οι αγέννητοι και οι νεκροί, αλλά και οι σήμερον ζώντες θα μας κρίνουν, θα μας δικάσουν διά τα πολιτικά έργα μας, κυρίως, όχι μόνον διά τα λόγια μας.

Το ζήτημα όμως, είναι, Μακαριώτατε, ποίαν πραγματικήν ουσίαν περικλείουν τα κατά τα άλλα ωραία λόγια σας, ότι έννοείτε με τες φράσεις σας "εσωτερικόν μέτωπον" κλπ. Το ζήτημα είναι εάν θα εξακολουθήση η υπό την ηγεσίαν σας πολιτικήν μερίδα της δεξιάς να θεωρή ένα τμήμα του κυπριακού λαού ως πατριωτικόν λαόν, ενώ το άλλο, που είναι εν πάση περιπτώσει σημαντικόν το "πλέον μαχητικόν, οργανωμένον και πατριωτικόν" κατά τον Μητροπολίτην Κιτίου, θα το θεωρή ως "μάζαν, απάτριδων", ως εθνικούς λεπρούς" διά να χρησιμοποιήσωμεν τες πλέον ταπεινές φράσεις που κάποτε εξεφράσθησαν ως "άξιους να κλεισθούν σε φυλακές" από τους ξένους, σε στρατόπεδα συγκέντρωσης... Το ζήτημα είναι εάν ένα "εσωτερικόν μέτωπον, τα ρήγματα του οποίου πρέπει να εκλείψουν" θα θεωρείται και πάλιν το κομματικό μέτωπον μιας παρατάξεως ή καλύτερα η ευάριθμος εκείνη μερίς της οικονομικώς ευημερούσης τάξεως, η οποία όπως άλλοτε ομολογήσατε, είναι αδύνατον η ίδια να συνενώση τες γραμμές της, εξ αιτίας των προσωπικών συμφερόντων που την κατατρώγουν και επισκιάζουν τα γενικώτερα

εθνικά συμφέροντα.

Το ζήτημα είναι εάν ο οιοσδήποτε ενδιαφερόμενος "διά την παγίωσιν ενός πατριωτικού εσωτερικού μετώπου δικαιούται να αφαιρεί αυτήν ταύτην τη Ψυχήν του πατριωτικού μετώπου, που είναι οι εργαζόμενες μάζες, κατά πόσον δικαιούται να αποκόπη από αυτόν το μέτωπον τες πλέον οργανωμένες μαχητικές και ανιδιοτελείς δυνάμεις του λαού.

Αληθινά, Μακαριώτατε, είναι σχετικώς με το ανωτέρω κεφαλαιώδες ζήτημα, που "θα ήμεθα υπόλογοι έναντι της ιστορίας μας". Ο βασανισμένος κυπριακός λαός αγωνιά, αναμένει να χαιρετίση μίαν σταθεράν πατριωτικήν ενότητα, να διεξαγάγη ένα πραγματικόν απελευθερωτικόν αγώνα. Ακόμη Μακαριώτατε, ο λαός κάμνει και κάτι άλλο.

Δεν παραμένει απλώς αυστηρός κριτής, αλλά όταν η υπομονή του εξαντληθεί και αυτό γίνεται ήδη, προχωρεί ο ίδιος μπροστά ανοικοδομεί το πατριωτικόν του μέτωπον, εκδίδει πανηγυρικώς την καταδίκην εναντίον οιοσδήποτε οικτρών διασπαστών απομονώνει τον κάθε δημοκόπον και υστερόβουλον πολιτικόν.

Εν όψει της προσεχούς Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ και εν σχέσει με τες προοπτικές σας, δι' ένα νέον δημοψήφισμα, έχουμε τώρα μπροστά μας θαυμάσιες δυνατότητες δι' ένα σημαντικόν βήμα προς το εθνικόν πατριωτικόν μέτωπον.

Επισύραμε την προσοχήν μας εις την συγκεκριμένην ευκαιρίαν την οποίαν μας προσφέρουν αι εκλογαί και η οποία μας επιτρέπει να κάμουμε ένα σημαντικόν βήμα από τα λόγια στα έργα. Κατά την διάρκειαν της απουσίας σας το ΑΚΕΛ έκαμε εξ ονόματος ολοκλήρου της λαϊκής παρατάξεως μίαν νέαν πατριωτικήν χειρονομίαν, προτείνοντας τον σχηματισμόν ενιαίων παγκομματικών συνδυασμών. Οι προτάσεις του ΑΚΕΛ αντίγραφον των οποίων και προσωπικώς σας εσωκλείομεν, διευκολύνουν, ώστε κάτω από τες συγκεκριμένες σημερινές συνθήκες εις μίαν περίοδον που ο ξένος κυρίαρχος κάμνει το παν διά να

ματαιώσει περαιτέρω αποφασιστικές ενέργειες της Κύπρου, και οι ενέργειες μας σήμερα πρέπει να ξεπεράσει το στάδιον της απλής διαφωτίσεως, είναι προτάσεις οι οποίες διευκολύνουν όχι μόνον την αποφυγήν περαιτέρω ρηγμάτων εις το εσωτερικόν μας, μέτωπον, αλλά και την μέχρις ενός βαθμού θεμελίωσιν του ενιαίου πατριωτικού απελευθερωτικού μετώπου.

Είμεθα βέβαιοι, Μακαριώτατε, ότι θα έχετε αντιληφθεί την ευρείαν υποστήριξιν την οποίαν εξεδήλωσασαν πλείστοι όσοι πολιτικοί παράγοντες όλων των πολιτικών αντιλήψεων προς τις προτάσεις του ΑΚΕΛ, διά παγκομματικούς εκλογικούς συνδυασμούς εις όλας τας πόλεις και κωμοπόλεις. Είμεθα βέβαιοι ότι θα έχετε αντιληφθεί την επιθυμίαν όλων αυτών των πολιτικών παραγόντων οι οποίοι εκφράζουν την επιθυμίαν του λαού-όπως η Εθναρχία και προσωπικώς εσείς, ταχθείτε ανεπιφυλάκτως υπέρ μιας ενιαίας εκλογικής συμπράξεως.

Αναμένοντες ότι θα αρθείτε εις το ύψος των σημερινών περιστάσεων και ότι η συμβολή σας θα υποβοηθήση διά την ενότητα και όχι διά την περαιτέρω διάσπασιν του λαού.

Διατελούμεν

Ε. Παπαϊωάννου

Γενικός Γραμματέας

26.3.1953

Ομως Εθναρχία δεν έλαβε καθόλου υπόψη και τη νέα επιστολή του Εζεκία Παπαϊωάννου και προχώρησε μόνη της στον προγραμματισμό των περαιτέρω διαβημάτων και ενεργειών της με αποκορύφωμα έκκληση της στις **20** Απριλίου **1953** για αποχή από κάθε συνεργασία με την Αριστεράς.